

film

SOUHVĚZDÍ PRVNÍ VELIKOSTI

Martin Scorsese je v americkém filmu pojem. Stačí jen námtkou připomenout pár filmů, jež má na kontě: Zuřící býk, Poslední pokušení Ježíše Krista, Gangy New Yorku, Letec...

A třebaže mu někteří recenzenti vytýkají, že v posledních filmech sázel spíš na jistotu, než že by přicházel s novými nápady, jen málokdo se těší takovému renomé jak u diváků, tak u kritiky. A rovněž ovšem u špičkových herců, pro něž je role ve Scorseseho novince výzvou a šancí. Zdá se, že až se budou navrhovat nominace na Oscary, bude novinka Skrytá identita dost silně zastoupena. Ale nejen v kategoriích hereckých... Fakt, že se v hlavních rolích sešly tři hollywoodské velehvězdy, jako jsou Jack Nicholson, Matt Damon a Leonardo DiCaprio, svědčí o mnohém. Čímž výčet nekončí: v Skryté identitě hrají i Martin Sheen, Mark Walberg, Alec Baldwin...

DiCaprio se kvůli roli v Skryté identitě vzdal jiného vábivého úkolu, hlavní role po boku Roberta De Nira a v jeho režii. Nicholson napřed odmítl, ale nechal se přesvědčit – a dokonce se údajně na svého zloducha moc těšil. A Damon? Ten prý dokonce nastoupil stáž u policie v Massachussettes, chodil na hlídky a zúčastnil se i akcí protidrogovky – to vše, aby poznal, jak to chodí doopravdy.

Oč v příběhu běží? Skrytá identita se snaží

zmapovat tenkou hranici, jež dělí policisty od zločinců. Billy, tajný policejní agent, pronikne do irské organizace, jíž šéfuje zkušený boss Costello, ztělesněný Nicholsonem. Jako vždy úsporný m v projevu a vrcholně věrohodným. Billy si šéfa nakloní, jenže nemá ani tušení, že v gan-

gu pracuje jiný mladý muž. Do policejních struktur infiltroval gangster Colin, rychle se dostal nahoru a pro podsvětí získává neocenitelné informace.

Ti dva jsou si vlastně ohromně podobní – dělají svou tajnou práci se zápalem, a přitom je jejich nová totožnost pomalinku nahlodává. Policista mezi gangstery splývá s prostředím nejen vnějškově a mafián se mezi policisty mění jakbysmet. Jenže střet, o němž příběh vypráví je jiný – a určitě stojí za vidění. Film je totiž znamenitý. O hercích už dost, jsou prvotřídní – ale dobře napsaný je scénář (William Monohan), výborná je kamera (Michael Ballhaus, střih (Thelma Shoomakerová) – a ovšem Scorseseho precizní a nápadů plná režie. Skrytá identita je prostě zjevný úspěch! (–čk)

disky

Růže kvete dál

Italský prozaik, historik a filozof Umberto Eco napsal už od svého debutu v roce 1980 další čtyři úspěšné romány – ale kdyby vytvořil jedinou knihu, onu první, Jméno růže, zařadil by se i tak mezi absolutní prozaickou špičku 20. století – a napsal by tedy dost. Pět let po italském vydání vyšlo Jméno růže v češtině – v kongeniálním překladu Zdeňka Frýborta, rok nato se obsáhlého románu zmocnili filmaři, konkrétně režisér Jean-Jacques Annaud. Do hlavní role Viléma z Baskervillu obsadil Seana Conneryho – a také díky jeho fascinujícímu výkonu vzniklo barvitě dílo, jež sice nedociluje síly a mnohohrstenosti původní prózy, nicméně není s předlohou v nesouladu. Vypráví týž příběh poněkud zjednodušeně, podívaná má vrch nad myšlenkou. Ale i prostředky, jež jsou filmu vlastní, nabízejí nádherně kruté a kruté nádherné obrazy středověkého klášterního světa a nutí myslící diváky k zamyšlení. Což dnes určitě vůbec není málo.

Dvacet let po filmové premiéře se nabízí k mání nová česká verze velkého příběhu. Devítidílná rozhlasová dramatizace románu, vycházející na kompletu pěti kompaktních disků – přičiněním vydavatelství Radioservis. Dramatizace Michala Lázňovského i mnohahodinová nahrávka režiséra Ivana Chrže vznikla v roce 2002, přičemž v nahrávacím studiu se sešli opravdu čelní představitelé českého rozhlasového herectví. Mezi mnichy uslyšíme Radovana Lukavského, Jana Vlasáka, Bořivoje Navrátila, Jiřího Lábusa, Václava Vydru či Miroslava Táborského, opatem je František Němec. Postavu inkvizitora svým hlasem ztělesnil Petr Pelzer. Mladého Adsona, jenž příběh prožil, citlivě vytvořil David Novotný, téhož muže ve stáří, kdy na dávné děje vzpomíná, Josef Somr.

Vilémem z Baskervillu je mistr rozhlasového herectví Pavel Soukup...

Radioservis náročným vydavatelským aktem navázal na svůj předchozí umělecký čin, vydání Ságy rodu Forsythů, pro něž bylo třeba šesti stříbrných disků. Co do umělecké kvality jsou obě díla srovnatelná a dokumentují vrcholy českého rozhlasového herectví. Dnes bohužel zapomínaného.

(jjv)

knihy

KAŽDÝ JSME OSTROV

O dánské literatuře nevíme mnoho, o dánských detektivkách nic. A tak je kniha Vraždy na ostrově, již napsala Gretelise Holmová, pro české čtenáře překvapením – a navíc docela příjemným.

Děj románu se odehrává v poklidném a útulném domově důchodců a sluší se úvodem vyzdvihnout, že z onoho prostředí vykutala autorka víc než jen atmosféru uzavřeného kolektivu podezřelých a znervózňující sevření čtyř stěn. Ne, dánský domov důchodců je i rušné mraveniště osudů a charakterů, semeniště nenávisti hlubokých i směšně nesmyslných, myšlenek na eutanazii stejně upřímné víry i náboženského fanatismu.

Svět za zdí žije jiným tempem a jinými problémy, ale i do domova doléhají podivné excesy pubertáků právě tak jako vlezlé reklamní kampaně. Kde jinde než mezi stárnoucími důchodci lze najít vděčnější zájemce o prodloužení života spolkutím pár zázračných pilulek či o kontakt s čímsi nadreálným?

Pohled na podrobnou mapu dánského pobřeží prozradí, že ostrov Skejo vskutku existuje – a možná, že na něm stojí i domov pro staré lidi. Zbytek je už ale fantazie autorčina, pevně ovšem ukotvená

v dánské realitě naší doby. Ostrovní společnost uvnitř i vně domova důchodců představuje vlastně věrný vzorek lidstva – v malém, jak jinak. Ale idyla, již vidí připlouvající okouzlení turisté, dostává při bližším ohledání rychle trhlíny. Z ostrova odešli mladí, není tu kloudná práce, staré antipatie raší novými výhonky... Novinářka Karin Somerová připlula původně proto, aby sepsala historickou reportáž o dávných honech na čarodějnice, ale záhy přijde na stopu mnohem aktuálnějšímu zločinu. V orientaci ve vztazích i v prostředí jí pomáhá rázovitá teta Agnes, místní lékař i další ostrované – jenom jejich šplechty musí brát s rezervou. Anebo ne? Karin je dost netypický detektiv. Žena nevydařeně vdaná, bezdětná, šestapadesátiletá. Vzhledem k věku taky za zenitem kariéry, jež i v Dánsku vyzývá jedinou modlu: mládí... Že by autorčin autoportrét?

Tak či onak, kdo hledá detektivku, jež hodně poví nejen o konfliktu samém, ale snad ještě víc o jeho okolnostech a lidech kolem, pak se na román Gretelise Holmové může těšit. Vraždy na ostrově převedla do pěkné češtiny Helena Březinová, na pulty vypravilo nakladatelství Romeo.

(jjv)